

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele **J. D.**, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Novákem, advokátem se sídlem v Přerově, Čechova 2, za účasti **Krajského úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem v Ostravě, 28. října 117, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 8. 2007, č. j. 22 Ca 174/2007 – 114,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým tento soud zamítl jeho žalobu podanou proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, se sídlem v Ostravě, 28. října 117 (dále též „správní orgán“), ze dne 5. 3. 2002, č. j. ŽPZ/275/02, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru životního prostředí, ze dne 6. 6. 2001, č. j. ŽP/246.7/D/2575/01/23, jímž mu byla podle ust. § 76 odst. 2 písm. f) a odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), uložena pokuta ve výši 100 000 Kč za porušení ust. § 7 odst. 1 citovaného zákona a naplnění skutkové podstaty deliktu podle ust. § 88 odst. 1 písm. c) tohoto zákona. Výše uvedeným rozsudkem rozhodl krajský soud znovu poté, co byl jeho dřívější rozsudek ze dne 19. 12. 2006, č. j. 22 Ca 513/2004 - 67, a to ke kasační stížnosti stěžovatele, zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 39/2007 - 96, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, když předchází rozsudek krajského soudu ze dne 15. 5. 2003,

č. j. 22 Ca 196/2002 - 30, byl, a to ke kasační stížnosti správního orgánu, zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2004, č. j. 7 As 40/2003 - 61, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Jako právní důvod kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Ve své kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že v průběhu let 2003 a 2004 získal jednoznačné důkazy - fotografie prokazující, že rozhodnutí správního orgánu stejně jako prvostupňového správního orgánu bylo založeno na neobjektivních a nepravdivých skutečnostech. Postih za delikt mu byl uložen v podstatě za to, že „*dne 16. 2. 2001 neodborným a nevhodným ořezem nevratně poškodil 2 lípy malolisté....*“, přičemž podkladem k tomuto závěru měl být znalecký posudek vypracovaný Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK ČR“). Přestože důkazy předložené v rámci správního řízení ze strany stěžovatele uvedenou skutečnost hodnotily odlišně, nebylo k těmto přihlédnuto, neboť za rozhodující důkaz, jak ze strany správního orgánu, tak v podstatě i ze strany krajského soudu, byl považován posudek AOPK ČR. Stěžovatel měl důvodně za to, že místní šetření spojené s ohledáním provedené s odstupem času by prokázalo neobjektivní podklad pro rozhodnutí správních orgánů, neboť by při něm bylo zjištěno, že i po provedeném ořezu jsou uvedené dvě lípy značně vitální a mají poměrně rozsáhlou korunu. Stěžovatel nesouhlasí s argumentací krajského soudu, že z jím předložených důkazů nelze bez dalšího dovodit, že ořezem předmětných lip nedošlo k nevratnému poškození těchto stromů a k jejich trvalému znehodnocení. Odůvodnění proč se krajský soud stěžovatelem předloženými důkazy, fotografiemi, nezabýval, je v tomto směru zcela nedostatečné. Stěžovatel zásadně odmítá závěry krajského soudu, jenž poukazuje na spis prvostupňového správního orgánu, kterým mělo být prokázáno, že právě pro poškození předmětných lip v důsledku jejich ořezu povolil příslušný správní orgán svým rozhodnutím ze dne 28. 11. 2003 jejich pokácení. Je zcela zřejmé, že volba zdroje pro hodnocení faktické i právní stránky věci učiněná krajským soudem byla nesprávná, jelikož po bližším zkoumání rozhodnutí správního orgánu je nepochybné, že toto rozhodnutí vykazuje zásadní nedostatky ve svých skutkových zjištěních, zejména pak ve svém odůvodnění zcela účelově nevychází ze stavu ke dni rozhodnutí (konec roku 2003), ale ze stavu ke dni zpracování znaleckého posudku znalce Ing. J. K., jenž byl pořízen v roce 2001. V této souvislosti je pak možno poukázat právě na znalecký posudek Ing. K., který u stromu č. 1, u kterého došlo k sesazení jedné z kosterních větví, dochází k závěru, že vitalitu stromu lze hodnotit pouze jako mírně zhoršenou. Správním orgánem pak bylo povoleno i skácení stromu č. 4 (dle znaleckého posudku), který nebyl dne 16. 2. 2001 jakémukoliv zásahu podroben a který je uvedeným znalcem hodnocen jako vitální. Je proto poněkud absurdní, že stěžovatel je stíhán správním orgánem za jednání spočívající v zásahu do dřevin, které jsou pak v důsledku zcela nestandardního správního řízení vedeného stejným správním orgánem odstraněny, čímž je následně zamezeno faktickému prokázání skutečnosti, že se stěžovatel žádného škodného jednání v podstatě nedopustil. Shora uvedené skutečnosti mají vliv na aplikaci ust. § 88 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny při rozhodování o výši pokuty, kdy se přihlíží jednak k závažnosti protiprávního jednání a dále k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy. Správní orgány újmu kvalifikovaly tak, že byla snížena ekologická hodnota stromů o 61 193 Kč a tento argument krajský soud fakticky převzal do odůvodnění svého rozsudku, když se z tohoto důvodu i v podstatě nevypořádal s námitkou stěžovatele týkající se výše uložené pokuty s argumentem, že pokuta byla uložena ve spodní hranici zákonné sazby, tedy neaplikoval ust. § 65 odst. 3 s. ř. s. Krajský soud však v rozsudku na možnost postupu dle ust. § 65 odst. 3 s. ř. s. neuvedl ničeho, čímž se bezdůvodně aplikaci jeho obsahu vyhnul. V této souvislosti stěžovatel odmítá názor krajského soudu, že jde k tíži

stěžovatele, že ve správním řízení měl možnost uvést své osobní, majetkové a příjmové poměry, jež tvoří jeden z podkladů pro rozhodování správního orgánu o výši uložené pokuty. Takový závěr nelze považovat za správný, jelikož až do pravomocného ukončení správního řízení byl stěžovatel jednoznačně přesvědčen, že mu žádná pokuta uložena nebude, protože se žádného správního deliktu nedopustil. Na základě výše uvedených skutečností stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Správní orgán se ke kasační stížnosti vyjádřil přípisem ze dne 17. 10. 2007. V tomto svém vyjádření uvedl, že trvá na věcné i právní správnosti svého rozhodnutí, jež bylo předmětem soudního přezkumu, stejně jako tímto odvolacím rozhodnutím potvrzeného prvoinstančního rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru životního prostředí. Dále se správní orgán ztotožňuje s napadeným rozsudkem krajského soudu a neshledává žádný důvod pro jeho zrušení. K obsahu podání pak správní orgán podotýká, že shledává kasační stížnost věcně nedůvodnou a tvrzení v ní obsažená, týkající se stěžovatelem nově získaných důkazů, jako zjevně neodpovídající skutečnému stavu věci. Tato svá přesvědčení potom dokládá svým odborným zhodnocením a důkazem přiloženým v souvisejícím spisu. S ohledem na výše uvedené proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost rozsudkem zamítl jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Dle ust. § 65 odst. 3 s. ř. s. rozhodl-li správní orgán o uložení trestu za správní delikt, může se ten, jemuž byl takový trest uložen, žalobou domáhat též upuštění od něj nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených.

Dle ust. § 75 odst. 2, věty první, s. ř. s. přezkoumá soud v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Dle ust. § 76 odst. 2 písm. f) zákona o ochraně přírody a krajiny ukládají pověřené obecní úřady pokuty za přestupky podle § 87 odst. 1 a za protiprávní jednání podle § 88 odst. 1, mimo území národních parků a chráněných krajinných oblastí.

Dle ust. § 76 odst. 4 citovaného zákona vykonávají statutární města státní správu v ochraně přírody v rozsahu svěřeném obcím, pověřeným obecním úřadům a okresním úřadům (§ 77).

Dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) citovaného zákona povolují obecní úřady s výjimkou území národních parků kácení dřevin a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 s výjimkou území národních parků a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2.

Dle ust. § 76 odst. 3 citovaného zákona vykonávají magistráty statutárních měst státní správu v ochraně přírody v rozsahu svěřeném obecním úřadům, pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (§ 76 a 77).

Stěžovatel ve své kasační stížnosti nejprve namítá, že správní orgán nepřihlédl k důkazům, které předložil v rámci správního řízení. K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že správní orgán poté, co bylo jeho původní rozhodnutí ze dne 26. 9. 2001,

č. j. ŽPZ/1081/01, na základě podnětu podaného stěžovatelem mimo odvolací řízení zrušeno podle ust. § 65 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodnutím Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy IX, ze dne 21. 12. 2001, č. j. 580/709a/008/A-20/2001, zahrnul do odůvodnění svého rozhodnutí vypořádání se s obsahem listin předložených stěžovatelem. Správní orgán proto v následujícím řízení doplnil spisový materiál o stěžovatelem navržené důkazní prostředky a podrobně se zabýval jejich obsahem a závěry z nich vyplývajících v odůvodnění napadeného rozhodnutí, včetně toho, proč stěžovatelem předložené posudky mají povahu listinnou, a nikoliv povahu znaleckého posudku. V této souvislosti je nezbytné zdůraznit, že skutečnost, že po vyhodnocení provedených důkazů dospěl správní orgán k závěru, který je odlišný od názoru stěžovatele a se kterým se stěžovatel neztotožňuje, nemůže sama o sobě zakládat nezákonnost předmětného rozhodnutí správního orgánu. Stejně tak, pokud měl stěžovatel za to, že místní šetření spojené s ohledáním by prokázalo neobjektivní podklad pro rozhodnutí správních orgánů, měl tento důkazní prostředek navrhnout již v průběhu řízení před prvostupňovým správním orgánem, či v odvolacím řízení před správním orgánem, a nikoliv až v podané žalobě. Vzhledem ke skutečnosti, že správní orgán měl dostatek podkladů pro své rozhodnutí a stěžovatel ani tento důkazní prostředek v průběhu probíhajícího správního řízení nenavrl, nelze, jak shodně uvedl krajský soud ve svém rozhodnutí, neprovedené ohledání ve smyslu ust. § 38 odst. 1 správního řádu považovat za pochybení správního orgánu. S ohledem na shora uvedené proto nepovažuje Nejvyšší správní soud tyto námitky stěžovatele za důvodné.

Stěžovatel dále namítá, že odůvodnění krajského soudu, proč se tento soud nezabýval stěžovatelem předloženými důkazy, je zcela nedostatečné. Nejvyšší správní soud však zastává názor zcela opačný. Z napadeného rozhodnutí krajského soudu v žádném případě nevyplývá, že by se krajský soud nezabýval stěžovatelem předloženými důkazy, neboť tyto důkazní prostředky krajský soud při svém rozhodování vzal v úvahu a byl jimi proveden důkaz z nich vyplývajících. Následně je z napadeného rozsudku patrna jasná úvaha, proč nebylo těmito důkazy prokázáno tvrzení stěžovatele, že ořezem předmětných lip nedošlo k nevratnému poškození těchto stromů, k jejich trvalému znehodnocení, když především rozhodnutím Magistrátu města Ostravy, odboru životního prostředí (dále též „příslušný správní orgán“), ze dne 28. 11. 2003, č. j. ŽP/246.7/13519/03/634 (dále též „rozhodnutí o povolení kácení dřevin“), bylo prokázáno, že právě pro poškození předmětných lip v důsledku jejich ořezu povolil příslušný správní orgán shora uvedeným rozhodnutím jejich kácení. Z podané kasační stížnosti je podle Nejvyššího správního soudu patrné, že stěžovatel si je této skutečnosti vědom, neboť napadá i toto rozhodnutí. Dle jeho názoru vykazuje předmětné rozhodnutí zásadní nedostatky ve svých skutkových zjištěních, neboť nevychází ze stavu ke dni rozhodnutí, ale ze stavu ke dni zpracování znaleckého posudku znalce Ing. J. K. S takovým tvrzením stěžovatele se však dle Nejvyššího správního soudu nelze ztotožnit, neboť předmětné rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání, a znalecký posudek Ing. J. K. ze dne 2. 8. 2001, č. 25-25/01, byl toliko podkladem pro vydání předmětného rozhodnutí. Tento závěr potvrzuje zejména odůvodnění tohoto rozhodnutí, z něhož vyplývá, že „*šetřením na místě samém konaném dne 4. 11. 2003 za účasti účastníků řízení bylo zjištěno, že zdravotní stav předmětných dřevin se od doby zpracování znaleckého posudku (Ing. J. K. – poznámka soudu) nezměnil. Dřeviny označené ve znaleckém posudku číslu 2 a 4 byly neodborným řezem zcela esteticky znehodnoceny. Tyto stromy nejsou dlouhodobě perspektivní. Zásahem došlo k masivnímu průniku houbových patogenů do kmenů a do zbylé části korun. Způsobené rány se nezacelí Dle znaleckého posudku lze dřevinu č. 4 zachovat s tím, že bude pravidelně prováděn odborný zásah do koruny stromu. Dle názoru správního úřadu je dřevina však*

dlouhodobě neperspektivní a poněvadž účastníci řízení uvedli, že hodlají na dotčeném pozemku provést obnovu zeleně, rozhodl povolit skácení této dřeviny za přiměřenou náhradní výsadbu...“ Shora uvedené odůvodnění předmětného rozhodnutí potvrzuje, že příslušný správní orgán v době svého rozhodování zohlednil změnu skutkového stavu, která nastala od doby, kdy byl zpracován uvedený znalecký posudek, čímž naplnil povinnost rozhodovat podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho rozhodnutí. Je v něm rovněž obsažena dostatečná odpověď na úvahu stěžovatele obsaženou v kasační stížnosti, tj. proč bylo povoleno kácení stromu č. 4. V případě tohoto stromu bylo důvodem kácení nejenom to, že tato dřevina je dlouhodobě neperspektivní, ale současně i záměr účastníků řízení, aby na dotčeném pozemku byla provedena obnova zeleně.

S ohledem na shora uvedené není důvod, proč označovat provedené správní řízení, jehož vyústěním bylo vydání předmětného rozhodnutí o povolení kácení dřevin, za nestandardní, jak to činí stěžovatel. Tvrzenou „nestandardnost“ nemůže způsobit ani to, že toto řízení vedl a rozhodoval v něm stejný správní orgán jako ve věci udělení pokuty za porušení ust. § 7 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, neboť příslušnost tohoto správního orgánu je v obou věcech stanovena zákonem, a to ust. § 76 odst. 2 písm. f) a odst. 4 a ust. § 76 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny. Nad rámec výše uvedeného považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné zdůraznit nejenom to, že rozhodnutí o povolení kácení dřevin nebylo vydáno na základě popudu správního orgánu, ale na základě podnětu manželů P. ze dne 2. 9. 2003, ale také skutečnost, že správní řízení o povolení kácení dřevin bylo zahájeno více než rok poté, co žalobou napadené rozhodnutí správního orgánu nabylo právní moci, což bylo dne 19. 3. 2002.

K námitce stěžovatele, že se krajský soud v podstatě nevypořádal s námitkou týkající se výše uložené pokuty a že se bezdůvodně vyhnul aplikaci ust. § 65 odst. 3 s. ř. s., považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné zdůraznit následující. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 6 As 39/2006 - 45, www.nssoud.cz, vyplývá, že „*je procesním právem každého žalobce v souladu s dispoziční zásadou, kterou je ovládáno řízení o žalobě proti rozhodnutí správních orgánů podle ustanovení § 65 a násl. s. ř. s., v žalobě nejen navrhnout výrok rozsudku v meritů věci (§ 71 odst. 1 písm. f) s. ř. s.), ale i navrhnout snížení trestu nebo upuštění od potrestání, o kterém je oprávněn rozhodnout i soud v tomto řízení o žalobě (§ 65 odst. 3, § 78 odst. 2 s. ř. s.). V případě rozhodování soudu o tomto návrhu (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) se jedná o tzv. moderaci trestu, přičemž petit žaloby obsahující návrh na tuto moderaci trestu podléhá stejnému procesnímu režimu jako žalobní petit týkající se návrhu na zrušení rozhodnutí. Tato skutečnost vyplývá i z výše citovaného ustanovení § 65 odst. 1 a 3 s. ř. s.*“ Z citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je patrné, že jediné tehdy, kdy žaloba obsahuje petit směřující do moderace trestu, je krajský soud povinen o tomto návrhu rozhodnout. Stěžovatelem podaná žaloba však v tomto směru žádný takový petit neobsahovala, neboť stěžovatel v ní toliko namítal nedostatečné odůvodnění výše pokuty ze strany správního orgánu a odvolacího správního orgánu. Krajský soud proto nebyl povinen v souladu s výše uvedenou dispoziční zásadou aplikovat ust. § 65 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani se stížní námitkou, že se krajský soud nevypořádal se žalobní námitkou stěžovatele týkající se výše uložené pokuty. Z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu je naopak patrné, že krajský soud se velice pečlivě zabýval všemi okolnostmi, které měly vliv na výši uložené pokuty, tj. závažností protiprávního jednání a rozsahem hrozící a způsobené újmy ochraně přírody a krajiny, a zda uplatnění konkrétních z nich bylo správním orgánem v jeho rozhodnutí dostatečně odůvodněno, nikoliv pouze vyčíslením vzniklé ekologické újmy, jak se mylně domnívá stěžovatel. Nejvyšší

správní soud se pak v tomto směru ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že jde k tíži stěžovatele, že až v žalobě namítá, že výše pokuty neodpovídá jeho osobním, majetkovým a příjmovým poměrům, když mu v předcházejícím správním řízení nic nebránilo v tom, aby správnímu orgánu sdělil skutečnosti rozhodné pro úvahu správního orgánu o výši ukládané pokuty. Stěžovatelova úvaha, že tato jeho „nečinnost“ měla být v podstatě zhojena postupem krajského soudu dle ust. § 65 odst. 3 s. ř. s., jak bylo uvedeno výše, nenachází v souladu se zásadou dispoziční oporu v podané žalobě.

Stěžovatel podal návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Nejvyšší správní soud o tomto návrhu nerozhodl, neboť má za to, že rozhodnutím ve věci samé odpadl pro vydání předmětného usnesení důvod.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu důvodné. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s ust. § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu